

HOTĂRÂREA NR.
din 20 decembrie 2011

privind aprobarea finanțării de la bugetul județean a lucrărilor de „Conservare-restaurare a picturii murale de la Biserica Unitariană Sânvășii, comuna Gălești”

Consiliul Județean Mureș,

Văzând Expunerea de motive nr.21558 din 19.12.2011 a Direcției de Amenajare a Teritoriului și Urbanism,

În conformitate cu prevederile:

- Legii nr.422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

- Normelor metodologice privind situațiile în care Ministerul Culturii și Cultelor, respectiv autoritățile administrației publice locale, contribuie la acoperirea costurilor lucrărilor de protejare și de intervenție asupra monumentelor istorice, proporția contribuției, procedurile, precum și condițiile pe care trebuie să le îndeplinească proprietarul, altul decât statul, municipiul, orașul sau comuna, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.1430/2003, cu modificările și completările ulterioare,

Ținând seama de dispozițiile art.43 alin.(8) și (9) din Regulamentul de Organizare și Funcționare al Consiliului Județean Mureș aprobat prin Hotărâre a Consiliului Județean Mureș nr.116/2006,

În temeiul prevederilor art. nr. 91, alin.(1) lit. „f” și ale art. 97 din Legea nr. 215/2001 privind administrația publică locală, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

h o t ă r ă ș t e:

Art. 1. Se aprobă finanțarea lucrărilor de „Conservare-restaurare a picturilor murale de la Biserica Unitariană Sânvășii, comuna Gălești” în valoare de 70.000 lei.

Art.2. Alocarea contribuției financiare se va face prin contract, numai în condițiile respectării dispozițiilor legale referitoare de constituirea unei garanții imobiliare pe o perioadă de 10 ani în favoarea județului Mureș.

Art.3. Prezenta hotărâre se comunică Direcției Economice, Direcției de Amenajare a Teritoriului și Urbanism și Bisericii Unitariene Sânvășii, comuna Gălești.

PREȘEDINTE,
Lokodi Edita Emőke

Avizat pentru legalitate
SECRETAR,
Aurelian Paul Cosma

EXPUNERE DE MOTIVE

pentru aprobarea finanțării de la bugetul județean a lucrărilor de „Conservare restaurare a picturii murale de la Biserica Unitariană Sânvășii”, comuna Gălești

Prin cererea înregistrată la Consiliul Județean Mureș cu nr.19916 din 25.11.2011, Parohia Unitariană Sânvășii, comuna Gălești, prin reprezentant legal, preot Kis Mihail, în temeiul prevederilor Legii nr.422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, cu modificările și completările ulterioare și ale Normelor metodologice privind situațiile în care Ministerul Culturii și Cultelor, respectiv autoritățile administrației publice locale, contribuie la acoperirea costurilor lucrărilor de protejare și de intervenție asupra monumentelor istorice, proporția contribuției, procedurile, precum și condițiile pe care trebuie să le îndeplinească proprietarul, altul decât statul, municipiul, orașul sau comuna, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.1430/2003, cu modificările și completările ulterioare, a solicitat autorității județene alocarea unui sprijin financiar în valoare de 70.000 lei în vederea realizării lucrărilor de restaurare a picturilor murale la Biserica Unitariană.

Potrivit dispozițiilor art.46 alin.(1) lit. „e” din Legea nr.422/2001, autoritățile administrației publice locale au în atribuție participarea la finanțarea lucrărilor de protejare a monumentelor istorice, prevăzând distinct sumele necesare în acest scop în bugetele pe care le administrează. De asemenea, în Normele metodologice aprobate prin H.G.R. nr.1430/2003, se stipulează că, contribuția financiară a consiliului județean, poate să acopere integral sau parțial costul lucrărilor de intervenție asupra monumentelor istorice care fac parte din grupa B, precum și individual sau prin cofinanțare, costul lucrărilor de protejare a monumentelor care fac parte din grupa A, în funcție de punctajul obținut prin evaluarea criteriilor de finanțare.

Biserica Unitariană Sânvășii, comuna Gălești, monument istoric din grupa A, cod LMI **MS-II-m-A-15676**, ale cărei picturi murale s-au degradat foarte mult în timp, necesită o intervenție de urgență în vederea păstrării și transmiterii generațiilor viitoare, în condiții optime, a valorilor culturale și spirituale conținute în aceste picturi.

Fondurile necesare executării lucrărilor de restaurare pot fi asigurate din sumele alocate de Consiliul Județean Mureș pentru programul privind „Protecția Monumentelor Istorice din Județul Mureș” pentru anul 2011, fiind cuprinse în bugetul propriu de venituri și cheltuieli cu această destinație.

Având în vedere că solicitantul îndeplinește condițiile expres prevăzute la art.12 din Normele metodologice pentru obținerea finanțării și că cererea depusă este însoțită de documentele prevăzute la art.16 alin.(5), în conformitate cu dispozițiile art.23 alin.(2) și art.24 lit. „c” din același act normativ, personalul de specialitate din cadrul Consiliului Județean Mureș avea obligația întocmirii raportului referitor la starea fizică a imobilului și referatului de

oportunitate privind finanțarea sau cofinanțarea cheltuielilor ocazionate de lucrările de protejare a monumentului istoric, în speță Biserica Unitariană din Sânvășii.

În raport de data depunerii cererii de finanțare, întocmirea documentelor mai sus amintite nu au putut fi finalizate în termen pentru a fi supuse analizei lor de către comisiile de specialitate, și pe cale de consecință, în temeiul prevederilor art.91 alin.(1) lit. „f” din legea nr.215/2001, coroborate cu cele ale art.43 alin.(8) și (9) din Regulamentul de organizare și funcționare al Consiliului Județean Mureș, propunem aprobarea, în regim de urgență, a sumelor necesare finanțării lucrărilor de restaurare a picturilor murale la Biserica Unitariană din Sânvășii, conform proiectului de hotărâre anexat.

Arhitect Șef,
Csortan Iona

VICEPREȘEDINTE,
Chirteș Ioan Cristian

2)

CERERE DE FINANȚARE

Subsemnatul KIS MIHAIL, domiciliat în comuna Gălești, sat Sânvășii, nr. 13, jud. Mureș, legitimat cu Carte de identitate seria MS, nr. 417854/2007, CNP 1480105264393, eliberată de SPCLEP Tîrgu Mureș, în calitate de reprezentant al Bisericii Unitariene din Transilvania–Cluj-Napoca proprietar al monumentului istoric BISERICA UNITARIANĂ SÂNVĂȘII, comuna Gălești, sat Sânvășii, nr. 16. Cod LMI: MS-II-m-A-15676, solicit aprobarea unei finanțări totale, în valoare de 74.000 RON, pentru executarea de lucrări de restaurare a picturilor murale din sanctuarul bisericii unitariene.

Monumentul istoric a beneficiat de cercetări preventive de parament și arheologice. În urma cercetărilor de natură arhitectonică au fost dezvelite picturile murale de o calitate excepțională, având program iconografic și execuție artistică rar întâlnite în Transilvania și unice în județul Mureș. Arheologic au fost identificate sub monumentul actual ruinele unei mănăstiri benedictine din secolul al 12-lea, absida unei biserici din secolul al 13-lea precum și diferite etape de construcție ale bisericii parohiale actuale. Monumentul este stabil din punct de vedere structural, acoperișul a fost renovat în anii 2008-2009.

Rezultatele cercetărilor preventive au scos în evidență importanța regională a monumentului istoric cercetarea și restaurarea acestuia reprezentând primii pași necesari în demersul valorificării socio-culturale mai largi a monumentului. Menționăm că biserica este amplasată în apropierea arterelor infrastructurale principale, a drumului european și național, în direcția celor două centre turistice de la Sighișoara (sit UNESCO) și Sovata (stațiune turistică de importanță națională). Biserica monument de la Sânvășii ar putea atrage un număr însemnat de turiști în această zonă și ar putea contribui la creșterea punctelor de atracție în afara celor existente în regiunea apropiată.

Starea picturilor, destul de precară, a impus luarea unor măsuri urgente de conservare. Fără continuarea operațiunilor de conservare și restaurare, punerea în valoare a picturilor va fi imposibilă, riscând să pierdem una dintre cele mai importante ansambluri de artă parietală medievală din județul Mureș.

Monumentul a fost inclus în programul național de restaurare, demersurile s-au axat, în lipsa unui proiect tehnic, doar la renovarea acoperișului și la protejarea monumentului, nu s-a prevăzut însă cercetarea și valorificarea detaliată a acestuia. În prima fază dorim să efectuăm restaurarea frescelor din corul și nava bisericii, ulterior urmând să trecem la executarea unor relevee detaliate și la întocmirea unui proiect tehnic în vederea obținerii unei finanțări din fonduri europene nerambursabile.

Deteriorarea monumentului era cauzată de lipsa unei supravegheri de specialitate și de micșorarea comunității unitariene din sat. Repararea acoperișului, cercetarea arheologică și arhitectonică a monumentului au furnizat o serie de date referitoare la starea acestuia. Monitorizarea continuă a monumentului asigurată de specialiștii muzeului județean va preveni în timp util orice deteriorare sau degradare în viitor.

Menționăm că renovarea acoperișului bisericii și zugrăvelile exterioare au fost finanțate de Ministerul Culturii însă autoritățile locale și biserica nu aveau nici o posibilitate de influențare sau monitorizare a folosirii sumelor alocate iar lucrările nu erau efectuate pe baza unui proiect autorizat. Lucrările efectuate din fondurile Consiliului Județean vor fi efectuate pe baza unui proiect avizat de Ministerul Culturii și vor fi executate de specialiști atestați în domeniu. Prin urmare rugăm să asigurați sursele de finanțare necesare restaurării frescelor din absida și nava bisericii.

Sânvășii, 20.11.2011

Semnătura
Kis Mihály
preot-paroh

Raport privind starea actuală a monumentului

Monumentul istoric a fost cercetat preventiv din punct de vedere arheologic și din punctul de vedere al elementelor arhitectonice. Pe urma acestor cercetări s-au identificat o serie de fresce de calitate superioară și rar întâlnită în Transilvania precum și urmele unei mănăstiri benedictine din secolul al 12-lea sub biserica actuală.

Monumentul este **stabil** din punct de vedere structural. Acoperișul a fost renovat în anii 2008–2009 în consecință este asigurată protecția și starea fizică a picturilor murale restaurate.

Monumentul a fost inclus în programul național de restaurare, programul fiind focusat la renovarea acoperișului și la lucrări de protejare a monumentului: tencuieli exterioare, pardoseli noi în altar, sacristie și turn.

Deteriorarea monumentului era cauzat de lipsa unei supravegheri de specialitate și de descreșterea numărului comunității. Repararea acoperișului și cercetarea arheologică, arhitectonică a monumentului au furnizat o serie de date referitoare la starea monumentului iar monitorizarea continuă asigurată de specialiștii muzeului va preveni orice deteriorare sau degradare în timp util.

Menționăm că renovarea acoperișului bisericii și zugrăvelile exterioare au fost finanțate de Ministerul Culturii însă autoritățile locale precum și biserica nu aveau nici o posibilitate de influențare sau controlare a folosirii sumelor iar lucrările nu erau efectuate pe baza unui proiect autorizat. Lucrările efectuate din fondurile Consiliului Județean Mureș vor fi executate pe baza unui proiect avizat de Ministerul Culturii și vor fi realizate de specialiști atestați în domeniu.

Kiș Mihail

preot-paroh

SPRIJIN FINANCIAR 2011
PROTECȚIA MONUMENTELOR ISTORICE DIN JUDEȚUL MUREȘ

1. Solicitant: **Parohia Unitariană Sânvășii** prin **KIS MIHAIL** Localitatea: Sânvășii, str. Principală nr. 13, comuna Gălești, județul Mureș, codul poștal **547245** telefon **0265 586009**
2. Scopul și obiectivele solicitării: **Conservare restaurare a picturii murale de la biserica unitariană Sânvășii**
3. Monumentul **Biserica unitariană din Sânvășii** cod LMI **MS-II-m-A-15676**
4. *Codul fiscal nr. 9418199 din data de 12.06.1997, emis de MFP*
5. Numărul contului bancar **RO64BRDE270SV03356282700**, deschis la **BRD – Groupe Société Générale SA** sucursala/filiala/agenția **Târgu Mureș** Numele persoanelor cu drept de semnătură: Kis Mihail
6. Avizul din partea Direcției Generale Patrimoniul Cultural Național nr. **37/CA/21.02.2008**
7. Durata în timp: **1 an**
8. Descrierea pe scurt proiectului: **restaurare picturi murale din sanctuarul bisericii.**
9. Sprijin financiar solicitat de la bugetul județean, în valoare de: **70000** lei

DECLARAȚIE

Subsemnatul(a) **KIS MIHAIL**, domiciliat în localitatea Gălești, str. Principală. nr. 13, județul Mureș codul poștal **547245**, posesor al actului de identitate C.I. seria MS nr. 417854, codul numeric personal **1480105264393**, în calitate de reprezentant al Bisericii Unitariene Sânvășii, declar că am luat cunoștință de prevederile **Hotărârii de Guvern nr. 1430/2003** pentru aprobarea Normelor metodologice privind situațiile în care Ministerul Culturii și Cultelor, respectiv autoritățile administrației publice locale, contribuie la acoperirea costurilor lucrărilor de protejare și de intervenție asupra monumentelor istorice, proporția contribuției, procedurile, precum și condițiile pe care trebuie să le îndeplinească proprietarul, altul decât statul, municipiul, orașul sau comuna.

Declar pe propria răspundere că persoana juridică pe care o reprezint nu se află, în nici una dintre următoarele situații:

- a) în incapacitate de plată;
- b) cu conturile blocate conform unei hotărâri judecătorești definitive;
- c) nu am încălcat cu bună știință prevederile unui alt contract finanțat din fonduri publice;
- d) nu sunt vinovat de declarații false cu privire la situația economică;
- e) nu am/are restanțe către bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetul asigurărilor sociale de sănătate, bugetele locale sau fondurile speciale;
- f) nu sunt condamnat pentru: abuz de încredere, gestiune frauduloasă, înșelăciune, delapidare, dare sau luare de mită, mărturie mincinoasă, fals, uz de fals, deturnare de fonduri.

Cunoscând pedeapsa prevăzută de art. 292 din Codul penal pentru infracțiunea de fals în declarații, am verificat datele din prezenta declarație, care este completă și corectă.

24.11.2011

